

Motion till riksdagen 2025/26:3701

av Cecilia Rönn (L)

Ett nationellt utsläppshandelssystem för att nå EU:s klimatmål

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett nationellt utsläppshandelssystem för utsläpp utanför EU:s utsläppshandelssystem, i syfte att säkerställa att Sverige uppfyller sina åtaganden inom EU:s klimatramverk, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Principen att utsläpparen betalar är en av hörnstenarna i Liberalernas en effektiv och träffsäker klimatpolitik. Koldioxidskatten och EU:s utsläppshandelssystem (EU ETS) har länge varit tydliga och effektiva verktyg för att minska utsläppen av växthusgaser.

EU:s utsläppshandelssystem (ETS 1) reglerar utsläppsrätter för industrier, energiproduktion, flyg och sjöfart. Systemet fungerar genom ett utsläppstak som gradvis sänks varje år, vilket minskar de totala utsläppen. Från och med 2027 införs ett nytt system – ETS 2 – som omfattar bränslen för vägtransporter, bostäder, kommersiella lokaler och mindre verksamheter.

Trots ambitiös klimatpolitik visar de senaste prognoserna att Sverige inte kommer att nå EU:s klimatmål för den icke-handlande sektorn (ESR-utsläppen). Liberalerna föreslår därför att Sverige redan nu inför ett nationellt utsläppshandelssystem som speglar ETS 2, för att säkerställa att utsläppen 2021–2030 ligger inom EU:s krav.

Ett sådant system skulle omfatta samma aktörer och utsläpp som ETS 2 och införas med minimalt administrativt merarbete. Företagen rapporterar redan sina utsläppsdata till Energimyndigheten, och det nationella systemet skulle kunna använda samma infrastruktur. Systemet bör vara en direkt kopia av ETS 2, vilket gör införandet snabbt, kostnadseffektivt och rättvist.

Genom ett nationellt handelssystem kan Sverige på ett transparent och marknadsbaserat sätt begränsa sina utsläpp i linje med EU:s klimatlag. Utsläppstaket bestäms av hur många utsläppsrätter som ges ut, och antalet ska minska varje år.

Vid ett pris på 50 euro per utsläppsrätt motsvarar detta en prisökning på fossil bensin och diesel med cirka 1,50–1,65 kronor per liter. Även om det innebär något högre bränslekostnader kommer det samtidigt att skapa incitament för att ställa om – till elfordon, biobränslen och energieffektivisering.

Dessutom ger systemet betydande nya intäkter till staten. Enligt beräkningar kan Sverige mellan 2027 och 2030 få omkring 25 miljarder kronor i intäkter från ETS 2 och ytterligare 7 miljarder kronor från ett nationellt system. Tillsammans med cirka 5 miljarder från EU:s sociala klimatfond innebär det att staten får nya resurser för att underlätta omställningen för hushåll och företag.

Ett nationellt utsläppshandelssystem är ett kraftfullt, marknadsbaserat verktyg som garanterar att Sverige lever upp till sina klimatåtaganden – oavsett konjunktur, oljepris eller politiska beslut om reduktionsplikt och drivmedelsskatter.

Det är en liberal och kostnadseffektiv lösning som kombinerar klimatansvar med marknadens kraft.

Cecilia Rönn (L)